

Kuntalaisaloite: Pöytyän kunnan liittyminen Crowdsorsa-palveluun vieraslajien torjumiseksi

Khall 13.10.2025 § 239
127/11.05.05/2025

Kuntaan on jätetty 1.7.2025 päivätty kuntalaisaloite Pöytyän kunnan liittämisestä Crowdsorsa-palveluun vieraslajien torjumiseksi. Kuntalain (410/2015) 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla, kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet.

Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa.

Aloitteen tekijä ehdottaa, että Pöytyän kunta ryhtyy toimiin liittyäkseen Crowdsorsa-palvelun käyttäjäksi ja käynnistää kokeiluhankkeen, jossa hyödynnetään joukkoistamista haitallisten vieraslajien torjunnassa erityisesti teiden varsilla, puistoissa ja muilla yleisillä alueilla.

Aloitteen tekijä perustelee ehdotustaan seuraavasti:

1. Vieraslajit uhkaavat luonnon monimuotoisuutta. Esimerkiksi komealupiini leviää nopeasti tienvarsilla ja niityillä, syrjäyttäen alkuperäisiä niittykasveja ja heikentäen pölyttäjähönteisten elinoloja. Laji on EU:n sääntelyssä määritelty haitalliseksi vieraslajiksi, ja sen torjuminen on tärkeä osa kunnallista luonnonsuojelutyötä.
2. Crowdsorsa mahdollistaa tehokkaan ja osallistavan torjunnan. Palvelun avulla kuntalaiset ja vapaaehtoiset voivat mobiilisovelluksella paikantaa vieraslajien esiintymiä ja osallistua niiden torjuntaan. Tehtävien suorittamisesta voidaan maksaa pieni palkkio, jolloin torjuntaa voidaan tehostaa ilman merkittäviä lisäresursseja kunnalle.
3. Palvelu on jo käytössä useissa kunnissa ja kaupungeissa. Monet suomalaiset kunnat - myös Varsinais-Suomessa - ovat ottaneet Crowdsorsan käyttöön ja saaneet hyviä tuloksia etenkin lupiinien, jättipalsamin ja muiden vieraslajien torjunnassa. Palvelu toimii myös kuntalaisten ympäristötietoisuuden lisääjänä ja kannustaa osallistumaan oman elinympäristön hoitoon.
4. Kustannustehokas vaihtoehto. Crowdsorsan käyttö on kunnille edullinen tapa saada ajantasaista kartoitustietoa vieraslajeista ja edistää niiden torjuntaa. Lisäksi se tarjoaa uudenlaisen kanavan asukkaiden osallistamiseen kunnallisiin ympäristötalkoihin.

Crowdsorsan toimintaperiaate on kuvattu aloitteen perusteissa. Kyseessä on mobiilisti toimiva pelialusta, jossa kuntalaisia aktivoidaan vieraslajien, kuten lupiinin ja jättipalsamin, torjuntaan. Tyypillisesti vieraslajien hävittämisestä maksetaan palkkio. Osallistuva kunta valitsee, missä laajuudessa palvelu otetaan käyttöön, määrittelee hävitettävät vieraslajit ja maa-alueet, joilla palvelu on käytössä. Alin hankintahinta on 5 000 euroa sisältäen 1 750 eur palkkiobudjetin, josta maksetaan palkkiota vieraslajien torjuntaan osallistuville kuntalaisille.

Valmistelija

Hallintojohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää merkitä kuntalaisaloitteen tiedoksi ja ottaa Crowdsorsa-palvelun käyttöön vieraslajien torjumiseksi Pöytyän kunnassa vuoden 2026 aikana. Kokeiluhanke toteutetaan keväällä/kesällä 2026.

Määrärahavaraus huomioidaan kunnanhallituksen vuoden 2026 talousarviossa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.